

Skakbladet

MEDLEMSBLAD FOR DANSK SKAK UNION

Skakbrikker i plastic:

Unionsmodel, røde og hvide, i papæske kr. 12,00. — Samme med *filt* kr. 14,50. — Samme med *filt* og *fyld* i bunden kr. 17,00. — Den internationale »**Staunton**« model, sorte og hvide, med *filt* og *fyld* kr. 22,00.

Skakbrikker i træ:

Unionsmodel, røde og hvide, lakerede, i papæske kr. 15,00. — Samme i trææske kr. 19,00. — Samme med *filt*, i trææske kr. 22,00. — Miniatureudgave, ulakerede, i papæske kr. 10,00. **Skakbrætter**, svær kvalitet, meget slidstærke og pæne, størrelse 42×42 cm kr. 4,25, 45×45 cm. (alm. klubstørrelse) kr. 4,75, 48×48 cm kr. 5,25. — Firdelt skakbræt, 2 gange sammenfoldeligt kr. 5,75.

Lomme- og rejseskak:

Lommeskak, bogfacon, til 1 parti, med celluloidbrikker kr. 2,50. — Samme i læder kr. 10,00 og kr. 13,00. — Til 3 partier, i karton med celluloidbrikker kr. 4,50. — Til 6 partier (korrespondanceskak) i karton med celluloidbrikker kr. 7,50. — Samme med pænt, solidt lærredsslag kr. 12,00. »**Rajaha rejseskak**«, nydelig udførelse, kr. 14,00, kr. 22,00, kr. 30,00.

SKAKURE

»**Springer**« uret, schweizisk fabrikat, skråtstående, nydelig udførelse i pæn egetræskasse kr. 78,00. — »**Jupiter**« uret, tysk fabrikat, meget robuste og holdbare værker, der tåler mere end de fleste ure, »**Jupiter**« I. kr. 58,00, »**Jupiter**« II. kr. 53,00, »**Jupiter**« luksus (skråtstående) kr. 72,00. — »**Olympia**« uret, det kendte og driftsikre, skråtstående, lys, pæn kasse kr. 73,00. Alle ure er med faldvinge!

Axel Nielsens Skakforlag

Egebæksvej 7, Odense
Telefon 5250 — Giro 9638.

**Dansk
Skak
Union's
emblem
i sølv**

med knap kr. 3,50 + porto
mod indbetaling på giro
20801 eller ved indsendelse
af frimærker

Skakbladets ekspedition
Siamvej 20, København S.

SKAKHUSET

fører altid det sidste „nye“
i både **skakbøger**, **bulletiner**, **skakmaterialer**,
samt stort udvalg af **præmier** med skakmotiver.

„**Butik**“ daglig åben til
almindelige forretningstider.
Postordre-forsendelser
overalt.

SKAKHUSET

Stuðstræde 24 København K
Byen 6291 Giro 86178

**P. O. Pedersens
Skakfabrik**

Største fabrik i Norden
St. Kongensgade 21, Kbh. K.
Pa. 5037-4487-487

Trikvarteret

Gengangere

Allerede i første træk har hvid 20 muligheder: 16 bondetræk og 4 springertræk, og da sort har lige så mange svar til sin disposition, er det ikke så mærkeligt, at permutationerne og kombinationerne snart vokser i det uendelige. I praksis går det som bekendt ikke så galt, og det ses ofte i mesterpartier, at de første 10—15 træk fra begge sider er spillet »efter bogen«, mens der først er frit slag i midtspillet.

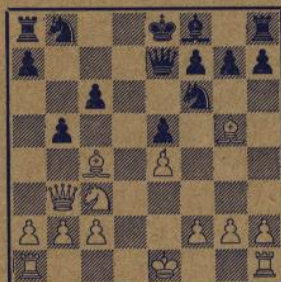
Det hænder en gang imellem, at der spilles partier, der træk for træk fra start til matstilling er identisk med et tidligere. Dagbladet »Ny Tid«, Aalborg, bragte for et par år siden en sammenstilling om et berømt parti, der skal være spillet ikke mindre end 4 gange, og denne artikel gengiver vi her i forkortet form.

Vi begynder for næsten 100 år siden i den italienske opera i Paris, hvor folk jo undertiden bestilte andet end at betragte scenen og hyldede tenorerne. Den unge amerikaner Paul Morphy var kommet til Europa for at overbevise den gamle verden om sin skaklige superioritet, og som modstandere havde han fået hertug Karl von Braunschweig og grev Isouard. Partiet, der blev spillet i hertugens loge under opførelsen af Rossinis opera »Barberen i Sevilla«, blev naturligvis vundet af Morphy, og på grund af en blændende slutkombination er det gået over i skakhistorien som en klassiker.

I begyndelsen af dette århundrede blev der i Handels- og Kontoristforeningen i København spillet et parti skak, der ved nærmere eftersyn viste sig at være helt identisk med Morphys pariseparti fra 1858, og begge spillerne hævdede bestemt, at de intet kendskab havde til det gamle glansparti. Dette vækde dengang så stor opsigt i Kongens København, at der var dem, der fablede om, at der måtte være spiritisme med i spillet. Hvad der snarere var tale om, var en højst ejendommelig og sjælden dokumentation af den naturlige logik i Morphys offerkombination.

Senere har den kendte skakmester og lærebogsforfatter Eduard Lasker (ikke at forveksle med den daværende VM) hævdet, at han selv har haft lejlighed til overfor en modstander, der ikke kendte Morphy-partiet (hvad E.L. derimod gjorde), at gennemføre dette træk for træk. Hermed er vi nået til de bekendte gode gange tre.

Nu kommer imidlertid den helt store skak-sensation: nordmændene Hans Solberg og B. Jacobsen har i 1950 i Oslo-skakklubben »Odin« spillet det omtalte parti for fjerde gang uden at kende forgængerne. Nu er det vist på tide, at vi præsenterer glanspartiet, hvor Morphy (med efterfølgere) havde hvid: 1. e4, e5 2. Sf3, d6 3. d4, Lg4 4. d×e5, L×f3 5. D×f3, d×e5 6. Lc4, Sf6 7. Db3, De7 8. Sc3,

Stilling efter sorts 9. træk

c6 9. Lg5, b5 (se diagrammet) 10. S×b5, c×b5 11. L×b5†, Sbd7 12. 0—0—0, Td8 13. T×d7, T×d7 14. Td1, De6 15. L×d7†, S×d7 16. Db8†!, S×b8 17. Td8 mat (og den er »ren« og økonomisk).

Dette, at et parti skal være spillet 4 gange, er vistnok enestående, selvom partiet fra operetten »Søkadetten« skal være spillet endnu flere gange. (1. e4, e5 2. Sf3, d6 3. Lc4, h6 4. Sc3, Lg4 5. S×e5, L×d1 6. L×f7†, Ke7 7. Sd5 mat).

Når det ikke drejer sig om et alt for langt parti, der i hvert tilfælde fra den ene side er spillet korrekt, så gives der adskillige partier med forgængere. Vi slutter med et parti, som er spillet i Ørebro 1935 mellem Aljechin (hvid) og Karlsson. De kan finde det i Bjørn Nielsens fortræffelige bog »Kongeangrebet« på side 260. Dette udmærkede parti er i år, nærmere betegnet den 19. juni 1957 spillet i Kolding Skakklub mellem:

Hvid: Palle Henriksen. Sort: Børge Olsen.
1. d4, d5 2. c4, e6 3. Sc3, Sf6 4. Lg5, Le7 5. e3, 0—0 6. Sf3, Sbd7 7. Tc1, c6 8. Ld3, d×c4 9. L×c4, Sd5 10. L×e7, D×e7 11. 0—0, S×c3 12. T×c3, e5 13. Dc2, e×d4 14. e×d4!, Sdf6(?) 15. Te1, Dd6 16.

Stilling efter sorts 16. træk

Sg5!, h6? (se diagrammet) 17. S×f7!, T×f7 18. Dg6, Df8 19. Tf3!, Sd5 20. T×f7, og sort opgav.

H. V. T.

SKAKBLADET

September 1957 . Nr. 9 . 53. årgang . Redaktion: Axel Nielsen

Medlemsblad for Dansk Skak Union

Nordisk turnering i Helsingfors

O. Sterner, Sverige, blev nordensmester

Landsholdsklassen	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Pts.
1. O. Sterner, Sverige	—	1	1	1	½	1	½	½	½	1	1	1	9
2. G. Ståhlberg, Sverige	0	—	0	1	1	½	½	1	1	1	1	1	8
3. K. Sköld, Sverige	0	1	—	0	0	1	1	½	1	1	1	1	7½
4. E. Böök, Finland	0	0	1	—	½	½	1	½	1	1	1	1	7½
5. M. Rantanen, Finland ...	½	0	1	½	—	1	1	1	0	0	1	1	7
6. T. Salo, Finland	0	½	0	½	0	—	½	1	1	1	1	1	6½
7. I. Johansson, Island	½	½	0	0	0	½	—	½	1	1	½	1	5½
8. I. Amundsson, Island	½	0	½	½	0	0	½	—	½	0	1	1	4½
9. Axel Nielsen, Danmark ...	½	0	0	0	1	0	0	½	—	½	1	0	3½
10. Per Møller, Danmark	0	0	0	0	1	0	0	1	½	—	0	1	3½
11. P. Korning, Danmark	0	0	0	0	0	0	½	0	0	1	—	1	2½
12. G. Moe, Norge	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	—	1

»Velkommen gode nordiske venner! Vi skal igen tage et nap og skrive en ny side i Nordisk Skakforbunds historie, og denne side får en ny rubrik, thi for første gang kæmper damerne

med om damernes Nordensmesterskab. Uden tvivl udgør dette et led i et yderligere udviklet nordisk samarbejde, som gør det muligt for os at se lyst på fremtiden».

Fra sidste runde. O. Sterner vinder over G. Moe og sikrer sig nordensmesterskabet

Med bl. a. disse ord hilste formanden for Finlands Schackförbund *Helge Hindström* deltagerne velkommen til Nordisk Turnering, som fandt sted i Finland fra 31. juli til 11. august, og den samme hjertelighed og varme, som kom til udtryk gennem formandens velkomstord, kom også til at hvile over denne turnering, der går ind i rækken af nordiske turneringer, som man ser tilbage på og mindes med glæde.

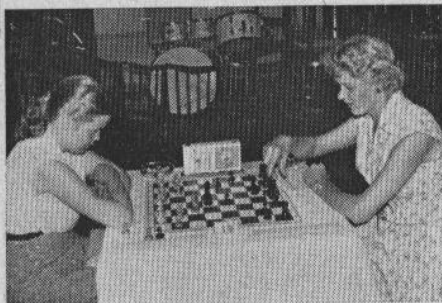
Favoritten i modvind

I turneringen deltog ialt 67 spillere fordelt med 12 i landsholdsklassen, 24 i mesterklassen, 24 i 1. klasse og 7 i dameklassen. Af disse var de fleste naturligvis finner, nemlig 40, derefter kom Sverige med 11, Danmark med 8, Island med 5 og Norge med kun 3 deltagere.

Selv om man manglede den hidtidige nordensmester *Bent Larsen*, Danmark, og den forrige nordensmester *Fridrik Olafsson*, Island, var landsholdsklassen ganske stærkt besat. Den svenske stormester *Ståhlberg* og den internationale mester *Böök* var således med igen efter mange års forløb. *Ståhlberg* var naturligvis på forhånd regnet for favorit, men det gik imidlertid anderledes. I de to første runder kom *Ståhlberg* nemlig ud for et par ubehagelige overraskelser, idet han tabte til sine to landsmænd *Sternes* og *Sköld*, og da han i 3. runde desuden måtte nøjes med remis mod finnen *Salo*, var han altså hægtet af fra starten.

Sköld lagde sig i spidsen med det samme. Han vandt de 4 første partier, var i store vanskeligheder i det 5. mod *Asmundsson*, men fik remis og vandt igen i 6. runde, således at han altså efter denne havde 5½ points. Derefter tabte han tre partier i træk til *Rantanen*, *Sternes* og *Böök*, og selv om han derefter vandt de to sidste, rakte det kun til en delt tredjeplads.

Det blev *O. Sternes*, der vandt nordensmesterskabet denne gang, idet han opnåede ialt 9 points med 7 vundne partier og 4 remis. *Sternes*, der i den forrige nordiske turnering i Oslo ikke gjorde meget væsen af sig, spillede denne gang overordentlig solidt og stærkt, hvilket klart fremgår af, at han var den eneste i landsholdsklassen, der ikke tabte noget parti.

Den kvindelige nordensmester *Sirkka-Liisa Vuorenpää* (th.) i kamp med den 16-årige *Inga Lindb*.

Allerede i 1. runde serverede *Sternes* en overraskelse ved at besejre *Ståhlberg*, som oven i købet spillede sit favorittforsvar »Fransk«, og iøvrigt vandt han også over to andre af sine nærmeste konkurrenter *Sköld* og *Böök*. Ved sejren over *Sköld* i 8. runde kom *Sternes* for første gang i spidsen, og da han derefter vandt resten, kunne han ikke indhentes.

»Mange tror, at når en spiller tager så voldsomt fat i starten og leder efter de første runder i en turnering (med hentydning til *Sköld*), så har han faktisk allerede vundet denne. Men jeg foretrækker nu at lede turneringen efter sidste runde«, sagde *Sternes* tørt ved afslutningen. Heri har han jo ret.

Ståhlberg nåede at besætte andenpladsen. Efter den svage start spillede han sig vældigt op og tog ikke mindre end 7½ points i de sidste 8 partier. Han måtte dog kæmpe hårdt for points'ene, og et par gange stod heldet ham bi. Mod *Korning* stod han en overgang til tab, men *Korning* havde sløset med betænkningstiden ved at bruge over en time til et træk, således at han kom i en frygtelig tidnød, hvor han skulle gøre 16 træk på ca. 5 minutter, og partiet mod *Böök* var antagelig blevet remis ved fortsat spil, men da kuverten åbnedes efter afbrydelsen, og partiet skulle færdigspilles, havde *Böök* intet hemmeligt træk lagt deri, og forøvrigt mødte han slet ikke op, så *Ståhlberg* fik gevinsten.

Sløj dansk indsats

Danskernes indsats i landsholdsklassen var ikke egnet til at aftvinge synderlig respekt. Det bedste kamphumor viste *Per Møller*. Hans stil var dog en kende for aggressiv i det stærke selskab, og flere gange forivrede han sig, hvor lidt mere ro og soliditet ville have givet bedre resultat.

Axel Nielsen vandt det første og det sidste parti. Resten af partierne spillede han i temmelig bedrovelig stil uden gnist og humor.

Korning havde som nævnt gevinststilling mod *Ståhlberg* og mindst remis mod *Asmundsson*, men spillede iøvrigt mange gange for forsigtigt, hvorved han fik en trykket stilling, ligesom han ofte var plaget af tidnød.

Dameklassen

Som nævnt i indledningen spillede der for første gang om et nordisk damemesterskab. Dameklassen talte ialt 7 spillere, hvoraf de 4 var fra Finland, 2 fra Danmark og 1 fra Norge. De finske damer viste sig at være meget stærkt spillende, og det blev da også mellem disse, kampen om mesterskabet kom til at stå. Nordisk damemester blev frk. *Sirkka-Liisa Vuorenpää*, som vandt 5 partier og kun måtte afgive ½ point til sin nærmeste konkurrent fru *Gunnel Jägerhorn*, der blev nr. to, og som iøvrigt afslørede et vældigt frisk og energisk spil.

Stor opmærksomhed tiltrak sig den kun 16-årige *Inga Lindb*, der har store evner og uden

tvivl vil nå langt indenfor dameskakken med tiden.

De to danske damer fruene *G. Levald* og *A. Enevoldsen* kæmpede godt, men dog forgæves mod overmagten i den hårde konkurrence.

1. √ Sirkka-Liisa Vuorenpää, Finland ... 5½
2. √ Gunnell Jägerhorn, Finland 5
3. √ Meri Fager, Finland 3
4. √ Inga Lindh, Finland 2½
5. √ Gudrun Levald, Danmark 2½
6. √ Antonina Enevoldsen, Danmark 2
7. √ Anna E. Westerlund, Norge ..... ½

Mesterklassen

I mesterklassen, gruppe I, deltog ingen danskere. Gruppen vandtes af finnen *O. Pastuhoff* i hård konkurrence med *A. Kerje*, Sverige, der blev nr. 2.

Mesterklassen, gruppe II, vandtes af finnen *Honkanen* med 7½ points, men på andenpladsen kun ½ point efter kom *Peder Madsen*, Odense, sammen med *U. Körling*, Sverige. Det var et ovenud fint resultat, *Peder Madsen* her opnåede. Under rejsen til Finland var han ikke særlig optimistisk, da det var hans første turnering uden for Danmarks grænser, så det gode resultat har sikkert været en stor opmuntring for ham. Han blev eneste danske præmietager.

Mesterklassen, gruppe I.

1. √ O. Pastuhoff, Finland 7½
2. √ A. Kerje, Sverige 7
3. √ Larus Johnsen, Island 6½
4. √ E. Gilfer, Island 6½
5. √ H. Lindroos, Finland 6
6. √ Å. Sjöstam, Sverige 6
7. √ D. Lardot, Finland 5½
8. √ N. Wikberg, Finland 5½
9. √ H. Matikka, Finland 5
10. √ H. Kahra, Finland 4½
11. √ A. Luumi, Finland 4
12. √ L. Hällström, Finland 2

Mesterklassen, gruppe II.

1. √ H. Honkanen, Finland 7½
2. √ Peder Madsen, Danmark 7
3. √ U. Körling, Sverige 7
4. √ A. G. Ojanen, Finland 6½
5. √ H. Koskinen, Finland 6
6. √ P. Simonen, Finland 5½
7. √ O. Waldemarsson, Island 5
8. √ K. E. Gannholm, Sverige 5
9. √ O. Appelqvist, Sverige 5
10. √ P. Ahonen, Finland 4
11. √ I. Solin, Finland 4
12. √ A. L. Mattsson, Finland 3½

1. klasse

I 1. klasse deltog danskerne *K. B. Schou* og juniordanmarksmeesteren *Finn Petersen*, begge fra København, men ingen af dem nåede at placere sig mellem præmietagerne. Schou fik kun 1½ points i gruppe I, medens *Finn Petersen* opnåede 4½ points i gruppe II.

Peder Madsen får overrakt sin præmie af formanden H. Hindström. Bagved Madsens U. Körling. Siddende tv. viceformanden G. Lindström og th. O. Sterner. I. klasse, gruppe I.

1. R. Outinen, Finland 8
2. I. Mäkihovi, Finland 7½
3. K. Kaunonen, Finland 7
4. H. Keto, Finland 7
5. H. Liipola, Finland 7
6. H. Brynhammer, Sverige 6½
7. V. Pulkkinen, Finland 6
8. H. Tverin, Finland 4½
9. K. Wannrud, Sverige 4½
10. P. Eloranta, Finland 4
11. E. Korhonen, Finland 2½
12. K. B. Schou, Danmark 1½

1. klasse, gruppe II.

1. G. Kvist, Finland 7
2. A. Kaasalainen, Finland 7
3. A. Kiviäho, Finland 7
4. T. Ketonen, Finland 6½
5. L. Uppström, Sverige 5½
6. P. E. Ekblom, Finland 5½
7. K. Falkeid, Norge 5
8. M. Försti, Finland 5
9. T. Jernström, Finland 4½
10. Finn Petersen, Danmark 4½
11. G. Brantberg, Finland 4½
12. M. Uimonen, Finland 4

I alle klasser og grupper var der udsat et stort antal ærespræmier og skønhedspræmier. Bl. a. skal nævnes, at Finlands præsident *Urho Kekkonen* havde udsat ærespræmien til nordensmesteren.

Medens åbningen og de ti første runder af turneringen foregik i Helsingfors, var sidste runde og afslutningsfesten henlagt til den lille by Lovisa, der ligger ved den finske bugt ca. 100 km østpå fra Helsingfors. Hertil blev hele turneringen flyttet lørdag den 10. august, og hjemturen foregik derfra med bus mandag den 12. Der blev således lejlighed til at se lidt mere af Finland end lige hovedstaden.

Samtidig med turneringen holdt Nordisk Skakforbund sin kongres. På denne bestemtes det, at næste nordiske turnering skal finde sted i Eskilstuna i Sverige i 1959.

Jens Enevoldsen 50 år

Dansk skaks »enfant terrible«, Jens Enevoldsen, fylder 50 år den 23. september. Enevoldsens skaklige karriere turde være kendt af alle danske skakspillere, så den behøver ikke nærmere omtale; men det skal dog nævnes, at han har erobret flere danmarksmesterskaber og københavns mesterskaber. Han var den første danske skakmester, som »Fide« tildelte titlen »International Mester«.

I adskillige år var han utvivlsomt den dansker, der havde de bedste internationale resultater og er forøvrigt en af de meget få, der har spillet en del i international skak. Han har gjort meget for dansk skak gennem sit betydelige forfatterskab og gennem sin altid livlige foretagsomhed.

Gennem årene har der ofte stået »blæst« om »Mester Jens«, og det har sikkert irriteret en del mennesker, som ikke kendte baggrunden derfor, og der var en baggrund. Han har nemlig den gode egenskab, at han siger sin mening nogenlunde ligeud, og det er godt, selv om det ikke er velanskrevet på bjerget. Han er endvidere sine venners ven og svigter ikke; men tror han, at han bliver uretfærdigt behandlet, kan han være meget ubehagelig.

Det er ganske naturligt, der har stået blæst om ham, for det er nu de stærkeste spillere, der skal skabe fremskridtet indenfor skaklivet, og det giver modstand.

Gennem mange år har han sat farve på turneringerne herhjemme, og vi må håbe, at han vil og kan gøre det længe endnu. Lasker vandt en af sine største turneringssejre, da han var 56 år, og Jens er »kun« 50.

Den, der ønsker at lære Enevoldsen at kende helt og fuldt, bør læse hans sidste bog »30 år ved skakbrættet«, hvor han giver sig selv helt ud med alle sine fortrin og mangler.

Hjertelig til lykke på fødselsdagen!

JN.

Dødsfald

Odder Skakklubs formand, overtrafikassistent *Anker Sørensen*, er pludselig afgået ved døden 58 år gammel.

Anker Sørensen var et udpræget organisationsmenneske og var således i sin tid med til at starte Odder Skakklub. Han var igennem flere år en afholdt formand for Aarhus amtskreds og har i mange år været Odder Skakklubs tro og pålidelige kasserer og nu til sidst dens formand.

Anker Sørensen havde altid store planer med skakspillet. Forrige år gennemførte han en junior-undervisning hver lørdag eftermiddag med stor tilslutning. Til i år havde han sikret sig lokaler i den nye skolebygning i Odder til en fornyelse af ideen. Sørensen gik bl. a. med pla-

ner om at arrangere en skak-messe, om udgivelsen af et julehæfte for skakvenner etc. Samtidig var han en habil skakspiller, der gerne placerede sig på en af de tre første pladser i klubbens A-klasse.

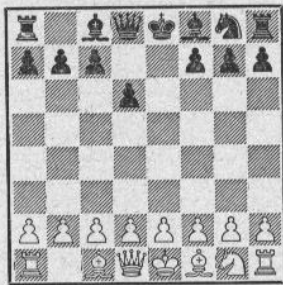
Anker Sørensens død vil blive et stort savn for Odder Skakklub, og hans indsats vil sent blive glemt.

Æret være hans minde.

Bestyrelsen.

En ny og mærkelig variant

Patienterne på sindssygeanstalten havde fået undervisning i skak; de skulle beskæftiges, det var et led i behandlingen, og skak er sådan et opbyggeligt spil. Med fynd og klem gik patienterne til sagen, og for så vidt var alting jo godt. Men det viste sig snart, at den sæd, man havde sået, var faldet på stenet grund; det var — for at sige det pænt — nogle mærkelige partier, der blev spillet. Anstaltens inspektør, der også dyrkede *Caissa*, omend naturligvis i et højere plan, overvågede regelmæssigt patienternes kraftprøver på skakbrættet og gav mildt døce-rende sit besyv med. En dag, netop som et parti var blevet påbegyndt, og sort havde gjort sit 4. træk, trådte inspektøren ind i lokalet og gik raskt hen til det pågående parti. Stillingen var da som vist i efterfølgende diagram.

Stillingen efter sorts 4. træk

(Begyndelsesstilling med 4 undtagelser:

Hvid mangler sin dronningspringer.

Sort mangler sin dronningspringer.

Sorts dronningbonde står på d6.

Sort mangler sin kongebonde).

Inspektøren lod et ransagende blik løbe hen over brættet. Her er noget galt, sagde han et øjeblik efter til sig selv, denne stilling er umulig, en af spillerne må have gjort »falsk« træk. I skånsomme vendinger forholdt han spillerne sin mistanke, men de hævdede begge, at alt var gået rigtigt til, og at de nøje havde overholdt spillereglerne. En rynke tegnede sig på inspektørens pande; han satte sig med begge hænder skyggende for øjnene. Længe forblev han i denne stilling, et billede på mørk koncentration. Men inspirationen ville ikke indfinde sig,

han kunne ikke klare problemet, det var ham ikke muligt at regne ud, hvordan denne stilling var fremkommet. Han gav op, og spillerne viste ham så trækkene. Stillet overfor fakta måtte inspektøren bøje sig, og han roste endda de to spillere for deres geniale spil. De var siden meget stolte af deres nye variant, som ingen — uden de selv — kunne finde frem til, endside forstå.

E. Verner Nielsen.

Hvilke træk havde spillerne gjort?
(Løsning i næste nummer).

Ny litteratur

Dr. Emil Gelenczei: *A francia védelem.*

Sport bog- og bladforlag, Kecskemét 1956. Oplag 3100 (dette er egentlig et lille oplag, f. eks. kan nævnes, at Schwartz: Die französische Verteidigung (1951), havde et oplag på 15.000, og denne bog er såvidt vides udsolgt fra forlaget). Pris kr. 20,00.

Den foreliggende bog er den hidtil største, der er skrevet om fransk parti, idet den indeholder ikke mindre end 466 tætskrevne, tospaltede sider i formatet A 5 (ca. 15×21 cm). Bogen er opdelt i knap 170 afsnit, hvert betegnet med et person- og/eller stednavn, hvilket i forbindelse med den udførlige indholdsfortegnelse, bogen afsluttes med, gør, at man let finder rundt i bogen. Hvert af afsnittene er opdelt i en variantoversigt (på ca. 1 side), normalt omfattende 6 partier, der i det store og hele følges til det 16. træk (d. v. s. et par træk mere end hos Keres). Partierne er, bortset fra de nødvendige ældre stampartier, af ret ny dato, og mange af partierne er ukendte for vesteuropæiske spillere. Efter variantoversigten følger en analytisk del (fra 1 til 5 sider), hvor partierne kritisk gennemgås. Varianterne er letforståelige uden kendskab til ungarsk, da der anvendes dansk notation, dog med forkortelserne K, V, B, F og H for henholdsvis K, D, T, L og S.

Hovedvægten er i denne bog (ligesom i de andre nyere bøger om fransk) lagt på Nimzowitsch-systemet (1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, Lb4) og på Tarraschsystemet (1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sd2 —), idet disse systemer lægger beslag på henholdsvis 24 % og 17 % af bogen (det samme forhold genfindes hos Schwartz, medens disse systemer hos Keres tilsammen omfatter halvdelen af sidetallet). I de ældre bøger om fransk (Mieses', Maroczys og le Lionnais') omfatter disse systemer kun henholdsvis 7 % og 2 %; den udvikling der er sket, er i hovedtrækkene fremkommet på bekostning af de mere uregelmæssige varianter, medens f. eks. Alekhines angreb, Steinitz-varianten, Rubinstein-varianten, Paulsen-Nimzowitsch-varianten (3. e5 —), den klassiske variant (Euwes hovedvariant) og McCutcheon-varianten, gennem tiderne ikke har været udsat for væsentlige udsving.

Gelenczeis bog supplerer på en udmærket

måde de øvrige store værker om fransk parti og vil komme til at indtage en værdig plads blandt disse.

K. B. Botb.

I Langenscheidts Universal-Wörterbuch serie findes en ungarsk-tysk ordbog, som vil være til stor hjælp ved læsningen af ovennævnte bog. Pris kr. 5,60.

Hans Kmoch: *Die Kunst der Bauernführung.* (Engelhardts Forlag 1957, 288 sider).

Selv øvede spillere har ofte besvær med at føre bønderne korrekt, angiver forfatteren i forordet. Det foreliggende værk skulle derfor have sin eksistensberettigelse.

I første afsnit gøres rede for visse karakteristiske eksempler: Bondestillingen (det ubevægelige hvid-sortte bondepar, f. eks. e4/e5, bønder i gensidig slagstilling, hængebønder, dobbeltbønder m. m.). I næste afsnit behandler forfatteren forholdet mellem bondestillingen og figurerne. Man læser om den »lille kvalitet«, den gode og den dårlige løber, løberparret, uligefarvede løbere, det gode springerfelt o. s. v., og belæres om disse begrebers afhængighed af bondeformationen. Talrige sider ofres derefter på den åbne tårnlinie, som i reglen må etableres ved afbygningen af et bondepar. Herunder omtales forskellige fra det praktiske spil velkendte bondeformationer (Louis Paulsen — Maroczy — Boleslavskyformationen, Benoni, Stonewall o. s. fr.).

Det sidste og største afsnit i bogen er helliget »bondeføringen i partiet«. En række af samtidens mest instruktive partier er her benyttet til at uddybe det foregående. At nutidens to svøber, Siciliansk og Kongeindisk, er talrigt repræsenterede, vil ikke undre nogen.

En del af det, forfatteren har haft på hjerte, er kendt fra Nimzowitsch: »Mein System«, en del finder man i Fines: »The ideas behind the chess openings«, men Kmochs let forståelige, glade veltalende adskiller sig behageligt fra Nimzowitsch' ensidighed og Fines skematiske saglighed.

Man kan indvende, at Kmochs terminologi på en nøgtern dansker kan virke lidt forskruet, men ingen vil benægte, at han er en af nutidens førende skakskribenter, og enhver læser, som er nået ud over begynderstadiet, vil i denne bog finde en rig kilde til belæring og underholdning.

Poul Hage.

André Cheron: *Lehr- und Handbuch der Endspiele II.*

(Sigfred Engelhardt Verlag, Berlin Frohnau. 468 sider).

Hermed foreligger 2. bind af André Chérons store slutspilværk, og det foreliggende bind indeholder alle elementære matføringer samt bondeslutspillet og springer- og løber-slutspillet.

Hvad jeg skrev om 1. bind i januarnummeret 1956 gælder også om bind 2. Principperne er glimrende forklaret, og der findes meget nyt eller i hvert fald meget, der er lidet kendt, i

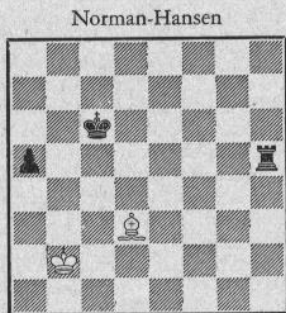
bogen. Cheron arbejder med en utrolig akkurat-
 rætte, og han går i dybden på en måde, som
 man sjældent ser. Spørgsmål, som Fine i »Basic
 Chess endings« har behandlet indgående og

godt, er i dette værk om muligt endnu kla-
 rere og mere indgående behandlet. Det er et
 blivende standardværk, som kun kan anbefales
 på det bedste. JN.

PYT I PANDE

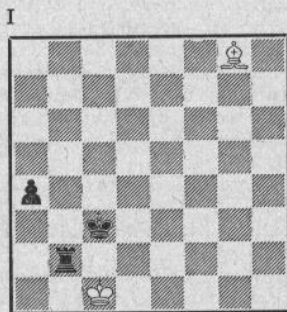
Af Eigil Pedersen

Sidste måneds slutspil mellem Børge Ander-
 sen—Norman-Hansen er meget lærerigt og vi-
 ser i efterfølgende analyser, hvor omhyggeligt
 det skal spilles for at føre til sejr for sort. Stil-
 lingen var følgende:

Børge Andersen

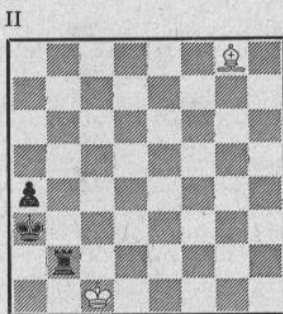
Som omtalt i sidste måned vinder den slags
 slutspil altid, såfremt randbonden ikke har
 overskredet henholdsvis fjerde og femte række.
 Som grund for denne påstand skal vi derfor
 først se på, hvorledes det går, såfremt den
 sorte randbonde allerede stod på a4. Som det
 let ses, vil hvid ikke kunne forhindre, at sort
 indtager anden række med tårnet og den sorte
 konge trænger frem til a3 eller c3. Derimod
 kan hvid selv vælge, hvilket felt den hvide
 konge vil forsvare sig fra, enten det nu bliver
 a1 eller c1. Lad os da først tage stillingen med
 den hvide konge på c1:

I denne stilling er der intet at gøre for hvid,
 da den sorte bonde har friløb til a1. Akkurat
 samme resultat kommer man til, såfremt kon-
 gerne placeres på henholdsvis a1 og a3. Sort
 vinder da på følgende måde: 1.—, Tg2! 2.
 Lh7, Tg1† 3. Lb1, Kb4 4. Kb2, Tg2† 5.

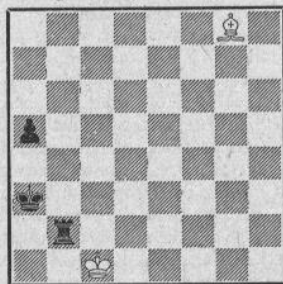
Ka1. (Efter 5. Lc2, a3† 6. Kb1, a2†! 7. Ka1,
 Ka3!, men ikke 7.—, T×c2 og pat!), Kb3 6.
 Le4, Ta2†! 7. Kb1, Td2! 8. Ka1. (Efter 8.
 Kc1 får vi efter 8.—, Tb2! ovenstående stil-
 ling frem), a3, og sort vinder let.

To gange har vi nu vundet stillingen med
 randbonden på fjerde række. Lad os da se det
 sidste eksempel, hvor hvid placerer sin konge
 på c1 og den sorte står på a3 således:

Vi nærmer os målet. Denne stilling kan ikke
 vindes af sort; vi forsøger med 1.—, Tg2 2.
 Le6, Kb4 3. Lf7, Kc3 4. Kb1!, Tb2† 5.
 Ka1. (Ikke Kc1, hvor stilling I fremkommer),
 Tb7 6. Le6, Kb4 7. Kb2, Te7 8. Lg8, Te2†
 9. Kb1, Ka3 (9.—, Kc3 10. Ka1!) 10. Kc1,
 Te1† 11. Kc2, Kb4 12. Kb2! og sort kom-
 mer ingen vegne.

Det lærte os lidt om hvids forsvar i den fore-
 liggende stilling og viste tillige sorts vanske-
 ligheder i at føre a-bonden frem til forvand-
 lingsfeltet. Vi er ved sagens kerne. Tænk vi
 os nu tilbage til stilling II, men med bonden
 på a5 som i slutspillet mellem Andersen—Nor-
 man-Hansen, kommer der en lille ændring ind
 i billedet, som har stor betydning, så stor, at
 slutspillet nu pludselig er vundet for sort.

Her spiller sort ganske enkelt 1.—, Tb4!
 for efter f. eks. 2. Le6 at svare med Ka3—a4!

og føre sin konge ud i friheden baseret på at bonden »kun« står på a5! Efter 3. Ld7†, Kb3 er stillingen tabt for hvid, da 4. Le6† fører til stilling I efter 4.—, Kc3, men også efter 4. Kb1, Te4! er slaget tabt, som det ses. Med andre ord: Den lille »fidus«, at den sorte bonde kun er nået til a5, er ensbetydende med, at den

sorte konge efter angrebet på den hvide majestæt kan trække sig tilbage gennem »hullet« på a4 — en ræv har altid mere end én udgang! Hvorfor da ikke benytte udgangen over b4 f. eks. efter 1.—, Tb6? Det pareeres ganske let af hvid med 2. Lf7, Kb4 3. Kb2!

Månedens PARTI

Af dr. M. Euwe (oversat af H. V. Tuxen)

En lokal og meget selvsikker mester, som netop havde tabt et parti til en uventet besøgende, der åbenbart var en god skakspiller, sagde engang til mig, at det var højest besynderligt, for når han endelig havde lejlighed til at møde en stærk spiller, så var han selv enten uheldig eller i dårlig form. Den brave mand har efter den tid sikkert ofte været ude for præcis den samme oplevelse.

»Heldet følger som regel den gode spiller, men sjældent den dårlige« skal dr. Lasker engang have sagt. Lasker har i sandhed ofte været pokers heldig; men der er næppe mange af hans samtidige, der har været helt klar over, hvor stærkt han måtte spille for at komme på den grønne gren.

I vore dage er Reshevsky et sådant eksempel på en spiller, der tit og mange gange har forvandet tilsyneladende håbløse partier til gevinst. Ligesom Lasker taber Reshevsky ikke så hurtigt modet, men koncentrerer sig lige til det sidste; og når dertil kommer hans slagfærdighed, specielt når tidnøden sætter ind, er dette ofte tilstrækkeligt til, hokus pokus, at ændre et tabt parti til et vundet.

Under alle omstændigheder kan man dog være uheldig, hvilket navnlig vesttyskerne i de afsluttede zoneturneringer kan tale med om. Typisk nok kom de alle til at mangle det halve point, der var nødvendigt for at komme med i interzoneturneringen.

Hamburgeren Pfeiffer lå i Sofia i lang tid på førstepladsen sammen med dr. Filip, men han tabte til den tjekkiske repræsentant og endte til sidst på femtepladsen netop ½ point efter Sliwa, Neykirch og Matanovic. I Dublin gik det ikke meget bedre for Lothar Schmid, der endte som nr. 4 efter Pachman, Benkö og Gligoric, og heller ikke denne placering var tilstrækkelig. I zoneturneringen for damer kom også fru Rinder til at mangle det famøse halve point.

Derfor sætter tyskerne nu deres lid til Klaus Darga, som til efteråret skal forsvare de vesttyske farver i Wageningen. Darga hører utvivlsomt til favoritterne, skønt hans konkurrenter, navnlig fra den unge garde — Larsen, Olafsson, Uhlmann og Clarke — er stærkere end tilfældet har været i de andre zoneturneringer. Darga er både praktisk og teoretisk godt skolet, og han besidder desuden tilstrækkelig international erfaring til at fuldføre en så stærk turnering.

Følgende parti er typisk for hans stil. I en til at begynde med rolig åbning, reagerer Darga omgående på et lidt kunstlet træk af modstanderen, og ved hjælp af nogle smukke vendinger erobrer han en bonde og vinder slutspillet, efter at Donner endnu en gang går glip af det stærkeste træk.

Parti nr. 3059

Afbytningsvarianten i ortodoks dronninggambit
Spillet i Dortmund 1957.

Hvid: K. Darga Sort: J. H. Donner

1. c2—c4	Sg8—f6
2. Sb1—c3	e7—e6
3. Sg1—f3	d7—d5

Et andet godt træk er 3.—, c5 og f. eks. 4. g3, b6 5. Lg2, Lb7 6. 0—0, Le7 7. d4, c×d4 8. D×d4, Sc6 9. Df4, 0—0 10. Td1, Db8! med lige spil.

4. d2—d4	Lf8—e7

Der er nu opstået en kendt stilling i ortodoks D-gambit, det mest anvendte er 4.—, c5 samt 5. c×d5, S×d5 (hvilket er stærkere end 5.—, c×d4 6. D×d4, e×d5 7. e4! o. s. v.) 6. e3, Sc6 med godt spil for sort.

5. c4×d5	e6×d5
6. Lc1—g5	

Dette turde give større chancer end 6. Lf4, c6 7. Dc2, g6! 8. e3, Lf5 9. Ld3, L×d3 10. D×d3, Sbd7 11. h3, Sf8 med fuld udligning (Kotov—Stahlberg, Zürich 1953).

6. c7—c6	
7. Dd1—c2	Sb8—a6

I forskellige varianter står springeren ikke så godt her, hvilket fremgår klart af fortsættelsen. Det havde været bedre at spille 7.—, g6 samt f. eks. 8. e3, Lf5 9. Ld3, L×d3 10. D×d3, 0—0 11. L×f6!, L×f6 12. b4, b5 13. a4, b×a4 med tilfredsstillende spil for sort, se partiet Szabo—Filip, Moskva 1956.

8. a2—a3	g7—g6

Konsekvensen af det foregående var 8.—, Sc7, men efter 9. e3, Sc6 10. Lh4, g6 11. Ld3, Sg7 12. Se5 har hvid dog sikkert det bedste spil.

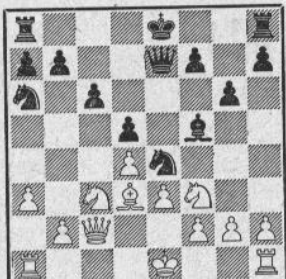
9. e2—e3	Lc8—f5
10. Lf1—d3	Sf6—e4?

Viser sig at føre til store ulemper, skønt gendrivelsen langtfra er nærliggende. Rigtigt var det simple 10.—, L×d3 11. D×d3, om-

end hvid stadig står en kende bedre, da 11. —, Se4 ikke kan spilles på grund af 12. S×e4 med bondegevinst.

11. Lg5×e7 Dd8×e7

Tilsyneladende har sort overvundet de største vanskeligheder, da 12. L×a6 ikke duer af hensyn til 12. —, Sc5!, og på 12. S×d5, c×d5 13. L×a6 kan der følge det stærke 13. —, Sg3!

12. g2—g4!

En for sort ubehagelig overraskelse. Trækket fører til vanskelige komplikationer, der ender med et for hvid gunstigt slutspil.

12. Lf5×g4

Eller 12. —, S×c3 13. g×f5, Sb5 (men ikke 13. —, Se4? 14. L×a6, b×a6 15. D×c6† og vinder) 14. Se5! med stor fordel for hvid, der både kan arbejde med offertrusler på c6 og på g6.

13. Sf3—e5

Puddelens kærne. Takket være dobbeltangrebet på e4 og g4 vinder hvid med fordel bonden tilbage.

13. Lg4—f5

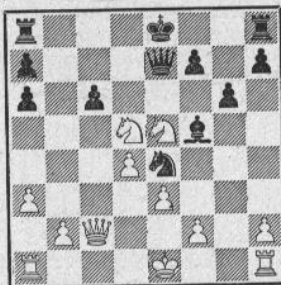
Andre muligheder var:

- 1) 13. —, S×c3 14. D×c3!, Ld7 (tvungent) 15. L×a6, b×a6 16. S×c6, Dh4 17. Se5 og hvid fastholder sin fordel på grund af sorts svage bondestilling.
- 2) 13. —, L×d7 14. S×d7 og derefter:
  - a) 14. —, S×c3 15. Se5 og vinder (15. —, Sb5 16. S×c6!).
  - b) 14. —, D×d7 15. S×e4, d×e4 16. L×a6, b×a6 17. D×e4† med stor fordel.
  - c) 14. —, K×d7! 15. S×e4, d×e4 16. L×a6, b×a6 17. Tac1 med gode angrebschancer for hvid, der let tilbageerobrer bonden på a6.

14. Ld3×a6 b7×a6
Nu strandede 14. —, Sc5 naturligtvis på 15. Ld3. Donner påstår, at 14. —, f6 er tilstrækkeligt for sort; men denne opfattelse kan vi ikke tiltræde, se f. eks. 14. —, f6 15. Db3! (mindre overbevisende er 15. S×c6, b×c6 16. S×e4, L×e4 17. D×c6†, Kf7 18. 0—0, Tab8 19. Dc3, Lf3! med noget sort modspil), se således:

- 1) 15. —, Sd6 16. L×b7, D×b7 17. D×b7, S×b7 18. S×c6, a5 19. b4 med et for hvid vundet slutspil.
- 2) 15. —, f×e5 16. L×b7, 0—0 17. L×c6! hvorefter sort har utilstrækkelig kompensasjon for det mistede materiale.

- 3) 15. —, Lc8 16. S×d5! c×d5 17. Lb5†, Kf8 18. D×d5 og vinder.
15. Sc3×d5!

Atter et overraskende træk. Andre alternativer er knapt så tillokkende, se f. eks.:

- 1) 15. S×e4, Tc8 (16. S×c6?, L×e4 17. S×e7, T×c2 og sort vinder).
- 2) 15. S×c6, S×c3 16. D×c3, De4! og sort står i alle tilfælde godt.

15. De7—b7

15. —, Dd6 fører til noget lignende, og 15. —, c×d5? 16. Dc6† koster kvaliteten.

16. Dc3×c6† Db7×c6

17. Se5×c6 Ta8—c8

18. Sd5—e7

18. Tc1 var mere nøjagtigt, f. eks. 18. —, Ld7 19. f3, T×c6 20. T×c6, L×c6 21. f×e4, L×d5 22. e×d5, Kd7 23. Kd2, Kd6 24. Tc1, K×d5 25. Tc7 med et vundet slutspil.

18. Tc8—c7

19. Se7×f5 g6×f5

Nu går det som en leg for hvid. Efter 19. —, T×c6 20. Sg3, S×g3 21. h×g3, Tc2 havde han stadig haft et vanskeligt slutspil forude, hvor det bedste synes at være 22. 0—0!, hvorefter:

- 1) 22. —, T×b2? 23. Tfb1, T×b1† 24. Tb1 med afgørende fordel.
  - 2) 22. —, Kd7 23. Tfcl, Tb2 24. Tc5 og hvid vinder i det lange løb.
20. Ta1—c1 Th8—g8
21. f2—f3

Endnu en nydelig finesse. Tilsyneladende kan sort skaffe sig gode modchancer med 21. —, Sg5 (22. Ke2, Sh3!); men der kan imidlertid svares 22. h4!, hvorefter 22. —, S×f3† strandede på 23. Ke2, Tg6 24. d5 o. s. v.

21. Tg8—g6

22. d4—d5 Se4—d6

Det eneste, hvilket ses af:

- 1) 22. —, Sg5 23. h4! o. s. v., se forrige note.
  - 2) 22. —, Sf6 23. d6, Tc8 24. Kf2 med den afgørende trussel 25. Se5!
23. Ke1—f2 Tg6—h6
24. h2—h4 a6—a5
25. Th1—h2 Tc7—b7
26. Kf2—g3

Nu truer kongen med at smutte ind gennem hullerne, og dermed er enhver modstand brudt.

26. Tb7—b3

27. Kg3—f4 a5—a4

28. Sc6—d4, og sort opgav.

20 SPØRGSMÅL

Parti nr. 3060

Ponzianis åbning.

Hvid: *Tolush*, USSR. Sort: *Petrosian*, USSR.

1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sb8—c6
3. c2—c3	Sg8—f6
4. d2—d4	

Kan sort uden rosiko fortsætte med det nærliggende 4.—, d6?

4.	d7—d6

På 5. d×e5, S×e5 6. S×e5, d×e5 7. D×d8†, K×d8 8. Lc4 følger nemlig 8.—, S×e4, hvorefter 9. L×f7 besvares med 9.—, Lc5 og evt. Tf8; 2 points. — Hvad bør hvid spille?

5. d4—d5

1 point for teksttrækket eller 5. Lb5!

5.	Sc6—b8
6. Lf1—d3	g7—g6
7. h2—h3	Sb8—d7
8. Lc1—e3	Lf8—g7
9. Sb1—d2	Sf6—h5
10. g2—g3	0—0
11. Dd1—e2	c7—c6
12. c3—c4	

Hvilken beslutning bør sort nu træffe med hensyn til bondestillingen i centrum?

12. c6—c5!

12.—, c×d5 er ikke godt, da hvid placerer en springer på c4, hvilket er generende for sort, og at opretholde spændingen i centrum ville give hvid mulighed for fremrykning af b- og c-bønderne med terræfordel og gennembrud som følge. 2 points.

13. 0—0—0 a7—a6

Hvad bør hvid spille?

14. h3—h4?

14. Tdgl var mere nøjagtigt og ville i virkeligheden kun have betydet en trækombytning. 2 points.

14.	Sh5—f4
15. g3×f4	e5×f4
16. Le3×f4	

Hvad trækker sort??

16. Dd8—f6

1 point. Hvad bør hvid spille?

17. Td1—g1

1 point; 17. e5 er ikke at foretrække.

17.	Df6×f4
18. h4—h5	b7—b5
19. h5×g6	h7×g6
20. Kc1—d1	Df4—f6
21. Sf3—g5	

Hvad trækker sort?

21. Tf8—e8

Bedre end 21.—, D×b2; 2 points.

22. Th1—h4	Sd7—b6
23. Ld3—c2	Sb6×c4
24. e4—e5	

For at komme videre er det nødvendigt for hvid at få Lc2 og Sd2 med i spillet på kongefløjen.

24.

Hvad spiller hvid?

25. Ld2—e4

1 point. Kan sort nu fortsætte med 25.—, T×d5† 26. Ke1, D×b2?

25. Df6—e7

Der kunne følge 25.—, T×d5† 26. Ke1, D×b2? 27. Sf6†, D×f6 28. De8†, Lf8 29. Th8† og mat i næste træk; 2 points.

26. f2—f4	Te5×d5†
27. Kd1—e1	Lc8—f5
28. Tg1—h1	

Spørgsmål A: Hvad truer hvid nu?

Spørgsmål B: Hvorledes parerer sort bedst?

28. Td5—d2!

A. Hvid truede med 29. Th8†, L×h8 30. T×h8†, K×h8 31. Dh2† o. s. v. 2 points.

B. Med teksttrækket forhindrer sort ovennævnte variant, og hvis hvid spiller 29. S×d2, følger 29.—, D×e2† 30. K×e2, Te8† 31. Kd1, Se3† og sort vinder; 4 points.

29. De2—f3

Hvad gør sort?

29. f7—f6!

Truslen 30. Th8†, L×h8 31. T×h8†, K×h8 32. Dh1† må afværges; 1 point.

30. Ke1—f1 f6×g5

31. Se4—f6† De7×f6

32. Df3—a8† Kg8—f7

33. Th4—h8

Find sorts stærke svar!

33. Lf5—d3†!

Hvid opgav. 3 points.

Maksimumspoints: 24.

20—24: Mesterstyrke.

16—20: »Viderekommende amatør«.

12—16: God 1. klasse spiller.

7—12: Sikker mand på b-holdet.

0—7: Grundigere studium anbefales.

Tage Sørensen.

Parti nr. 3061

Budapestergambit.

Spillet i Sydney, Australien, 1957.

Hvid: *John Purdy*. Sort: *R. Pikler*.

1. d4, Sf6 2. c4, e5 3. d×e5, Sg4 4. e4, S×e5 5. f4, Sec6 6. Le3, Lb4† 7. Sd2, De7 8. Dc2, d6 9. 0—0—0, 0—0 10. Sgf3, Sa6 11. Sb3?, Lf5 12. Ld3, Tae8 13. a3, L×e4 14. Sg5, L×d3 15. T×d3, f6 16. Sf3, L×a3 17. b×a3, Sab4 18. a×b4, S×b4 19. Db1, S×d3† 20. D×d3, D×e3† 21. D×e3, T×e3 22. Sbd2, d5 23. c×d5, Td8 24. g4, T×d5 25. h4, a5 26. Kc2, Tdd3 27. Se1, Tc3† 28. Kb2, a4 29. Sc2, a3† 30. Kb1, Te2 31. Td1, Td3 32. Kc1, a2 33. Sa1, c5 34. Kc2, c4 35. Opgivet.

PARTIER

Fra verdensmesterskabet

Parti nr. 3062

Fransk.

14. matchparti.

Hvid: *V. Smyslov.* Sort: *M. Botvinnik.*

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, Lb4 4. e5, c5 5. a3, Lxc3 6. bxc3, Dc7 7. Dg4, f5 8. Dg3, Se7.

Eller 8. —, cxd4 9. cxd4, Se7 10. Ld2, 0—0 11. Ld3, b6 12. Se2, La6 13. Sf4, Dd7 14. Lxa6, Sxa6 15. Dd3, Sb8 16. h4, Sc6 17. Th3, Tac8 18. Tg3, Kh8 19. h5, Tf7 20. h6, g6 (Reshevsky—Botvinnik, Moskva 1948).

9. Ld2, 0—0 10. Ld3, b6 11. Sh3, La6 12. Sf4, Dd7 13. h4, Lxd3 14. cxd3, Sbc6 15. Le3, cxd4 16. cxd4, Tac8 17. h5, Sa5 18. h6, g6 19. 0—0, Kh8 20. Tab1, Sg8 21. Ld2, Sc6 22. Se2, Sd8 23. Tfcl, Sf7 24. Dh4, Txc1† 25. Txc1, Te8 26. f3, Txc1† 27. Lxc1, De7.

Fremtvinger dronningafbytning, og da sort, som bondestillingen er, faktisk har en bonde i overvægt, regnede Botvinnik sikkert slutspillet for vundet. Det viser sig imidlertid, at Smyslov har tilstrækkelige modchancer, hvorfor dronningafbytningen er forhatet. Gode chancer gav 27. —, Db5, idet f. eks. 28. Lg5, Sxg5 29. Dxc5, Dxd3 30. Ke2, Dxa3 31. Dd8, De7 er klart i sorts favør.

28. Dxe7, Sxe7 29. Sf4, Sd8 30. g4, fxg4 31. fxg4, Sec6 32. Se2, Kg8 33. Kf2, Kf8 34. Kel, Sf7 35. g5, Ke7 36. Kdl, Kd7 37. Kc2, b5 38. Kb3, a6 39. a4, Kc7 40. axb4, axb4 41. Ld2, Kb6 42. Ka3, Kb7 43. Kb2, Ka6 44. Ka3, Sfd8 45. Le1, Se7 46. Sc1, remis.

Parti nr. 3063

Nimzoindisk.

15. matchparti.

Hvid: *M. Botvinnik.* Sort: *V. Smyslov.*

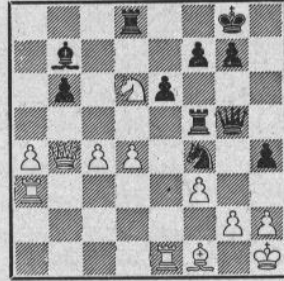
1. e4, Sf6 2. Sc3, e6 3. d4, Lb4 4. e3, b6 5. Sge2, La6 6. a3, Lxc3† 7. Sxc3, d5 8. b3, 0—0 9. Le2, dxc4 10. bxc4, Sc6 11. a4, Dd7 12. Sb5, Tfd8 13. Lb2, Sa5 14. Dc2, c6 15. Sa3, De7 16. 0—0, c5 17. Sb5, Lb7 18. La3, Sc6 19. Tfd1, a6 20. Sc3, Sb4 21. Db3, a5 22. Sb5, h6 23. Lb2, Tac8 24. f3, cxd4 25. exd4, Sh5 26. Lf1, Dg5 27. La3, Sf4 28. Kh1.

Der truede 28. —, Sh3† og 29. —, Sf2†.

28. —, h5 29. Lxb4, axb4 30. Dxb4, h4 31. Ta3.

For på 31. —, h3 at kunne spille 32. g3. På 31. h3? ville følge Sxh3!

31. —, Te5 32. Te1, Tf5 33. Sd6.

33. —, Sxg2! 34. Lxg2, h3 35. Lxh3, Lxf3† 36. Txf3, Txf3 37. Sxf7!

På 37. Se4? kunne f. eks. følge Dh4 38. Lg2, Tb3!! 39. Dd2, Txd4 40. De2 (40. Df2?, Txe4), Tb2! 41. Df1, Txc2! 42. Kxc2, Txe4 med store gevinstchancer for sort.

37. —, Txf7.

På 37. —, Kxf7 afgør 38. Lxc6†, Kf6 39. Dxb6.

38. Lxe6, Txd4 39. Dxb6, Tf4 40. Lxf7†, Txf7 41. De6.

Det hemmelige træk i første afbrudsstilling. Med to bønder i overvægt og tid til at analysere stillingen skulle man ikke synes, at det kunne volde en spiller som Botvinnik vanskeligheder at vinde. Det lykkedes imidlertid ikke.

41. —, Df4 42. Dc6, Tf5 43. Da8†, Kh7 44. De4, Dxe4 45. Txe4, Ta5 46. Kg2, Kg6 47. Kf3?

Den bedste chance bød 47. Tf4 for at afskære den sorte konge fra dronningfløjnen. Der kunne f. eks. følge 47. —, Txa4 48. Kf3, Ta3† 49. Ke4, Th3 50. Tf2 med let gevinst.

Eller 47. Tf4, Txa4 48. Kf3, Kh5 49. Ke3, g5 50. Td4, Kg6 51. c5, Ta7 52. c6, Kf5 53. Tc4, Tc7 54. Kd4, Ke6 55. Kc5 og vinder.

47. —, Kf5 48. Tf4†, Ke5 49. Te4†, Kf5 50. Tf4†, Ke5 51. Kg4, Txa4 52. Kg5, Ta6 53. h4, Tc6 54. h5, Ke6 55. Kg6, Ke5† 56. Kg5, Ke6 Remis.

Parti nr. 3064

Spansk.

16. matchparti.

Hvid: *V. Smyslov.* Sort: *M. Botvinnik.*

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0—0, Le7 6. Te1, b5 7. Lb3, 0—0 8. c3, d6 9. h3, Sa5 10. Lc2, c5 11. d4, De7 12. Sbd2, Sc6 13. dxc5, dxc5 14. Sfl, Ld6.

I 10. matchparti spillede Botvinnik her 14. —, Le6.

15. Sh4, g6 16. Lh6, Td8 17. Df3, Se8 18. Se3, f6 19. Sd5, Df7 20. Sb6, Tb8 21. Sxc8.

Hvid har fået løberparret, men spørgsmålet er, om fordelene i det foreliggende tilfælde er så stor. Det skal bl.a. noteres, at hvid har gjort seks træk med sin springer for at slå en løber, der ikke var udviklet.

21. —, Tb×c8 22. g3, Lf8 23. Le3, Kh8 24. Sg2, Se7 25. Tad1, T×d1 26. T×d1, Td8 27. T×d8, S×d8 28. a4, De6 29. a×b5, a×b5 30. h4, Kg7 31. h5, g5 32. Lc1, Sb7 33. Se3, Sd6 34. Sf5†, S×f5 35. e×f5, Dd5 36. Le4, Dd6 37. Le3, h6 38. Kg2, Le7 39. b3, Kf8 40. Le6, Dd3 41. Kh2, Kf7.

41. —, D×c3? 42. L×g5, D×f3 43. L×h6†, Kf7 44. L×f3.

42. Lb7.

Med truslen 43. Dc6.

42. —, e4 43. L×e4.

Efter 43. D×e4, D×c3 44. Dc6 har sort dækningsstrækket De5, hvorefter hvid har vanskeligt ved at komme videre.

43. —, D×c3 44. Ld5†, S×d5 45. D×d5†, Kf8 46. Kg2, Dc2 47. g4, De2 48. Kg3, Dc2 49. Kf3, Dc3 50. Kg2, Dc2 51. Da8†, Kf7 52. Dd5†, Kf8 53. Kf3, Dc3 54. Da8†, Kf7 55. Dd5†, remis.

Parti nr. 3065

Katalansk.

17. matchparti.

Hvid: *M. Botvinnik.* Sort: *V. Smyslov.*

1. Sf3, Sf6 2. g3, g6 3. e4, e6 4. Lg2, Lg7 5. d4, 0—0 6. Sc3, d5 7. c×d5, c×d5 8. Se5, b6 9. Lg5, Lb7 10. L×f6, L×f6 11. 0—0, e6 12. Tc1, Lg7 13. f4, f6 14. Sf3, Sc6 15. e3, Dd7 16. De2, Sa5 17. h4, Sc4 18. Lh3, Sd6 19. Kh2, a5 20. Te1.

Sort truede med La6 og kvalitetsgevinst, men på e1 står tårnet passivt, idet e3—e4 vanskeligt lader sig gennemføre. Derimod kunne hvid bedre spille 20. Tg1 fulgt af g3—g4—g5 o.s.v.

20. —, b5 21. Sd1, b4 22. Sf2, La6 23. Dd1, Tfe8† 24. T×c8†, T×c8 25. Lf1, L×f1 26. T×f1, De6 27. Sd3, Dc2†.

Bedre synes 27. —, Se4, hvorefter sort truer med 28. —, Dc2†, idet hvid nu ikke har feltet f2 til rådighed for sit tårn.

28. D×c2, T×c2† 29. Tf2, T×f2† 30. S×f2, Sc4 31. Sd1, Kf7 32. b3?

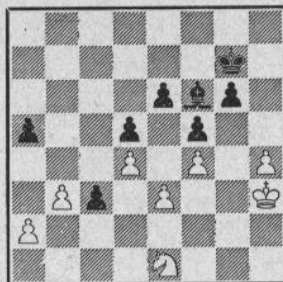
En skabnesvanger og unødigt svækkelse af stillingen, thi nu åbnes feltet c3 for sorts springer, hvad der senere bliver årsagen til sorts gevinst. Bedst var vel 32. g4 fulgt af kongevandring til e2, hvorefter trækket b3 kan spilles uden risiko.

32. —, Sd6 33. Kg2, h5 34. Kh3, Se4 35. g4, h×g4† 36. K×g4, f5† 37. Kh3, Lf6.

Nu kan hvid ikke spille 38. Sg5† på grund af L×g5 39. h×g5, Sc3.

38. Se1, Kg7 39. Sd3, Sc3 40. S×e3, b×c3 41. Se1.

I denne stilling blev partiet afbrudt, og efter

hjemmeanalyse tilbød Botvinnik remis, hvilket til hans overraskelse blev afslået af Smyslov. Ifølge stormester Flohr tilbyder Botvinnik ikke remis i en stilling, hvor han står dårligst, således at han virkelig regnede partiet for remis. Som fortsættelsen viser, havde Smyslov set dybere i stillingen.

41. —, Kh6 42. Sc2, Le7 43. Kg3?

Bedre var 43. a3 fulgt af b4 for at skaffe sig en fribonde, som sort må tage hensyn til. Det ser ud, som om Botvinnik regnede med, at der ingen fare var på færde, og at han derfor blot kunne spille afventende.

43. —, Kh5 44. Kf3, K×h4 45. Se1, g5 46. f×g5, K×g5 47. Sc2, Ld6 48. Se1, Kh4 49. Sc2, Kh3 50. Sa1, Kh2 51. Kf2, Lg3† 52. Kf3, Lh4.

Havde hvid nu haft en fribonde på b5, havde denne løbermanøvre været umulig.

53. Sc2, Kg1 54. Ke2, Kg2 55. Sa1, Le7 56. Sc2, Kg3 57. Se1, Ld8 58. Sc2, Lf6 59. a3.

På springertræk ville følge 59. —, f4!

59. —, Le7 60. b4, a4! 61. Se1, Lg5 62. Sc2, Lf6! 63. Kd3.

Hvid er i trækvang. På springertræk følger igen f4! med truslen f3†. Hvid må derfor slå på f4, hvorpå der følger L×d4.

På 63. b5 ville følge Ld8 64. Sb4, La5 65. Sc2 (65. Sc6?, c2), Lb6, og hvid er igen i trækvang.

63. —, Kf2 64. Sa1, Ld8 65. Sc2, Lg5 66. b5.

Trækvangene virker stadig. På 66. K×c3 ville følge Kc2.

66. —, Ld8 67. Sb4, Lb6 68. Sc2, La5 69. Sb4, Ke1 70. Opgivet.

Endnu en gang er hvid i trækvang, og denne gang er det afgørende. På 70. K×c3 følger Kc2, og på 70. Sc2 følger Kd1 71. Sa1, Kc1 72. b6, L×b6 73. K×c3, La5† 74. Kd3, Kb2 75. Sc2, Kb3 og vinder.

Et interessant, lærerigt og af Smyslov fremragende spillet slutspil.

Parti nr. 3066

Fransk.

18. matchparti.

Hvid: *V. Smyslov.* Sort: *M. Botvinnik.*

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, Lb4 4. a3, L×c3 5. b×c3, d×e4 6. Dg4, Sf6 7.

D×g7, Tg8 8. Dh6, c5 9. Se2, Tg6 10. De3, Se6 11. Ld2, Se7 12. Sg3, Ld7.

På 12. —, Sd5 ville følge 13. Lb5†, Ld7 14. De2, og hvid står tilfredsstillende.

13. d×e5, De7 14. c4, Le6 15. Le2, Sg4 16. L×g4, T×g4 17. h3, Tg6 18. S×e4, Sf5 19. Sd6†, D×d6 20. c×d6, S×e3 21. L×e3, L×g2 22. Tg1, Kd7 23. h4, h5 24. c5, Tag8 25. Tb1, Lf3 26. T×g6, T×g6 27. Kd2, e5 28. Kd3, f6 29. Ld2, Tg2 30. Ke3, Le6 31. Lc3, Ke6 32. f4, T×c2.

Bedre end 32. —, Tg3† 33. Kd2, e×f4 34. Te1†, Kd5 35. Te7, f3 36. d7, Tg8 37. La5.

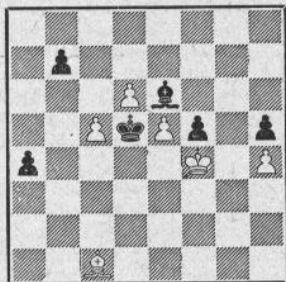
33. Kd3, Tg2 34. f×e5, f5 35. Tb4, Le4† 36. Kd4, Tg4 37. Le1, a5 38. Tb2, Ld5† 39. Kd3, Ta4 40. Ke2, T×a3 41. Td2.

Truer med 42. T×d5.

41. —, Le4† 42. Kf2, Kd7 43. Td4, Lb5 44. Ld2, a4 45. Lg5.

Med truslen 46. e6†, K×e6 47. d7, L×d7 48. Td6†, Ke5 49. T×d7.

45. —, Td3 46. T×d3, L×d3 47. Lc1, Lb5 48. Ke3, Ke6 49. Kf4, Ld7 50. Lb2, Kd5 51. La3, Le8 52. Lc1, Le6.

Tilsyneladende er denne stilling med uligefarvede løbere remis, men ser man nærmere til, opdager man, at de begge balancerer på afgrændens rand.

Se en variant som denne: 52. —, K×c5 53. Kg5, Kd5 54. K×h5, K×e5 55. Kg5, K×d6 56. h5, Le6 (56. —, Ke7 57. h6, Kf7 58. Lb2, Kg8 59. Kg6 og vinder) 57. Kf6!, b5 58. h6, Lg8 59. Kg7 og vinder. Men ikke 57. h6?, Lg8 58. Kf6 (58. Kg6, Ke7 59. Kg7, Lh7! 60. K×h7, Kf7), Lh7! 59. Kg7, Ke7 60. K×h7, Kf7, og sort vinder.

Derfor spillede sort 52. —, Le6, idet han nu truer med at gå ind i sidstnævnte variant, f. eks. 53. —, K×c5 54. Kg5, Kd5 55. K×h5, K×e5 56. Kg5 (56. Kg6, f4!), K×d6 57. Kf6, Lg8 58. Kg7, Ld5 59. h5, f4 60. L×f4†, Kc5 og vinder.

Hvid er derfor atter nødt til at dække sin c-bonde, men remis'en er så til gengæld også sikker.

53. La3, Ld7 54. Lc1, Kd4 55. La3, Le6 56. Lb4.

Ikke 56. Lc1, da sort så vinder som angivet ovenfor.

56. —, Le8.

Det er hvid, der får gevinstchancer efter 56. —, Kc4 57. La3, Kb3 58. Lc1, a3 59. L×a3, K×a3 60. Kg5, f4 61. Kf6, f3 62. K×e6, f2 63. d7 o. s. v.

57. La3, Le6 58. Lb4, Ld7 59. La3, Le8 60. Lc1, Kd5 61. La3, Ld7 62. Lc1, remis.

Parti nr. 3067

Engelsk.

19. matchparti.

Hvid: M. Botvinnik. Sort: V. Smyslov.

1. e4, g6 2. Sc3, c5 3. g3, Lg7 4. Lg2, Sc6 5. e3, e6 6. Sge2, Sge7 7. d4, c×d4 8. S×d4, d5 9. c×d5, S×d4 10. e×d4, S×d5 11. 0—0, 0—0 12. Db3, Db6 13. S×d5, e×d5 14. L×d5, D×b3 15. L×b3, L×d4 16. Remis.

Parti nr. 3068

Fransk.

20. matchparti

Hvid: V. Smyslov. Sort: M. Botvinnik.

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, Lb4 4. e5, c5 5. a3, L×c3 6. b×c3, De7 7. Dg4, f6.

I det 14. matchparti spillede Botvinnik 7. —, f5 og opnåede en god stilling. Partiet blev imidlertid remis, og da stillingen i matchen på dette tidspunkt var 10½—8½ i Smyslovs favør, måtte Botvinnik undgå alle remisvarianter, derfor forsøger han noget nyt.

8. Sf3, Sc6 9. Dg3, Df7.

Det havde uden tvivl været bedre at bytte på d4 først.

10. d×c5, Sge7 11. Ld3, f×e5 12. S×e5, S×e5 13. D×e5, 0—0 14. 0—0, Sc6 15. Dg3, e5 16. Le3, Lf5.

16. —, Le6 havde nok været bedre, thi som følge af hvids næste træk tvinges sort så godt som til en for hvid fordelagtig løberafbytning.

17. Tab1, L×d3.

Hvid truede med 18. L×f5, D×f5 19. T×b7, og på 17. —, Tab8 står det sorte tårn passivt, og efter 17. —, e4 18. Le2 får hvids løber en glimrende plads på d4.

18. c×d3, Tae8 19. f4, De7.

På 19. —, e4 ville hvid få stærkt angreb med 20. f5, e×d3 21. f6, der både truer med 22. f×g7, D×g7 23. D×g7†, K×g7 24. T×b7† samt 22. Lh6.

20. f×e5, T×f1† 21. T×f1, D×e5 22. D×e5, S×e5 23. Td1, Kf7 24. h3, Sc6 25. Lf4, Te7 26. Ld6, Td7.

26. —, Te2? 27. Tb1.

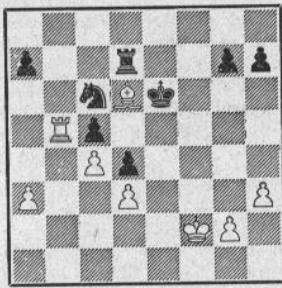
27. Tf1†, Ke6 28. Te1†, Kf7 29. Kf2, b6 30. Tb1, Ke6 31. Tb5, d4 32. c4, b×c5.

(Se diagrammet).

33. Lh2!

Meget stærkere end 33. L×c5, thi nu får hvid bedre mulighed for at angribe d-bonden med to officerer, c-bonden løber jo ingen steder.

33. —, T7† 34. Ke2, Te7.

Stillingen efter sorts 32. træk.

34. —, Tf5? 35. g4, Tg5? 36. Lf4.
35. T×c5, Kd7† 36. Kd2, Te6 37. Tg5,
g6 38. Td5†, Kc8 39. Lg1, Tf6 40. L×
d4, S×d4 41. T×d4, Tf2† 42. Kc3, op-
givet.

Selv om sort får g-bonden, kan han ikke holde hvids to samlede fribonder, hvilket resultat Botvinnik da også kom til i analysen, efter at partiet var blevet afbrudt. Stillingen i matchen var nu 11½—8½ i Smyslovs favør, og Botvinnik indså det håbløse i at tage 3½ points i de sidste fire partier, hvilket forklarer den hurtige afgørelse i de næste to partier, som begge sluttede, som remis efter få træk — og på forslag af Botvinnik.

Parti nr. 3069

Katalansk.

21. matchparti.

Hvid: M. Botvinnik. Sort: V. Smyslov.

1. d4, Sf6 2. c4, g6 3. g3, c6 4. Lg2,
d5 5. e×d5, c×d5 6. Se3, Lg7 7. Sf3,
0—0 8. Se5, Lf5 9. 0—0, Se4 10. S×e4,
L×e4 11. f3, Lf5 12. Le3, Sd7 13. S×
d7, D×d7 14. Remis.

Parti nr. 3070

Fransk.

22. matchparti.

Hvid: V. Smyslov. Sort: M. Botvinnik.

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, Sf6 4. Lg5,
d×e4 5. S×e4, Sbd7 6. Sf3, Le7 7. S×
f6†, L×f6 8. L×f6, D×f6 9. Dd2, 0—0
10. Dg5, D×g5 11. S×g5, remis.

*

Parti nr. 3071

Birds åbning.

Spillet i påsketurneringen 1957,
landsholdsklassen, 10. runde.

Hvid: Aage Ingerslev, Aarhus.

Sort: Børge Andersen, København.

1. f2—f4 d7—d5
2. Sg1—f3 c7—c5

3. g2—g3 g7—g6
4. Lf1—g2 Lf8—g7
5. d2—d3 Sb8—c6
6. 0—0 e7—e5?

Dette træk forpligter den sorte stilling for meget.

7. Sb1—c3 Sg8—e7
8. e2—e4?

Den rigtige fortsættelse var 8. Sf3×e5, S×
e5 9. f×e5, L×e5 10. Lg5! med store van-
skeligheder for sort.

8. d5—d4
9. Sc3—d5 Lc8—g4
10. h2—h3 Lg4—e6
11. Sd5×e7 Dd8×e7

Nu har sort overvundet de værste åbnings-
vanskeligheder.

12. f4—f5?!

Prøver at bringe forviklinger ind i partiet.
12. g6×f5?

Børge Andersen optager (naturligvis) den
tilkastede handske. Efter Ld7 var der ingen fare
på færde.

13. Sf3—g5
Ikke 13. e×f5, Ld5!

13. f5×e4
14. Sg5×e6 De7×e6

På f×e6 følger Dh5†.

15. Lg2×e4 De6×h3?

Dette er dog for dristigt. Sort burde hellere
prøve at få kongen i sikkerhed.

16. Dd1—f3

Truer dronninggevinst med Lf5.

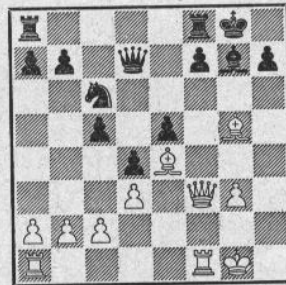
16. Dh3—d7

17. Lc1—g5

Den bedste fortsættelse for sort nu er måske
17. —, h6 18. Lf6, L×f6 19. D×f6, Tg8
20. Kh2, De6 21. L×c6, b×c6 22. Ta—e1,
D×f6 23. T×f6 med et fordelagtigt slutspil
for hvid.

17.

0—0

18 Lg5—f6!

Den sorte konges bedste forsvarsbrik skal
naturligvis fjernes; samtidig blokerer trækket
f-bonden, så 7. række spærres for de svære
sorte officerer. Nu har sort følgende mulighe-
der:

A) 18. —, Dh3 19. L×g7, K×g7 20. Df6,
Kg8 21. Tf2, De6 22. L×h7† og mat
i 2 træk.

B) 18. —, L×f6 19. Dh5.

C) 18. —, Se7 19. L×e7, D×e7 20. Df5

a) 20.—, f6 21. D×h7, Kf7 22. T×f6, D×f6 23. Tf1 og de uligefarvede løbere sikrer hvid et meget kraftigt angreb.

b) 20.—, Tf—d8 21. D×h7, Kf8 22. Lg6, f6 23. Tf2, Td6 23. Ta—f1 og sort kan dårligt røre sig.

Endelig er der partivarianten.

18. Dd7—e6
19. Df3—h5 h7—h6
20. Le4—d5!

Det viser sig pludseligt, at den sorte dronning er overbelastet.

20. Dd6—d7
21. Dh5—g6 opgivet.
Aage Ingerslev.

Parti nr. 3072

Spansk.

Spillet i ICCF's korrespondanceturnering, championklassen.

Hvid: *S. A. G. Svensson*, Sverige.

Sort: *Jul. Nielsen*, Danmark.

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, Lc5 4. c3, Sf6 5. d4, e×d4 6. e5, Se4 7. c×d4.

Bedre er 7. 0—0, d5 8. e×d5 e.p., 0—0 9. L×c6, b×c6 10. d×c7, D×c7 11. c×d4 (Heemsoth—Barda, dr. Dyckhoff-mindeturneringen).

7.—, Lb4† 8. Kf1, d5! 9. Da4, Dd7 10. e6. 10. L×c6, D×c6 indbringer intet for hvid.

10.—, f×e6 11. Se5, Dd6 12. L×c6†? Bedre er 12. S×c6, b×c6 13. L×c6†, Ld7

14. L×d7†, D×d7 15. D×d7†, K×d7 16. Le3.

12.—, b×c6 13. a3, Lc5! 14. Sd3.

14. d×c5, D×e5 15. D×c6†, Ke7 16. D×a8 strander på La6†.

14.—, 0—0!! 15. d×c5, S×c5 16. S×c5. Eller 16. Dc2?, La6.

16.—, Dc5.

På grund af dobbelttruslen D×f2† mat og D×c1† er gode råd nu dyre.

17. Ke2, T×f2† 18. Kd3, e5 19. Opgivet. En henrivende miniature.

Noter efter »Fernschach».

Parti nr. 3073

Nimzoindisk.

Turneringen om mesterskabet for Belgien 1957.

Hvid: *Boudelet*. Sort: *O'Kelly*.

1. d4, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, Lb4 4. Dc2, 0—0 5. Sf3, c5 6. d×c5, Sa6 7. a3, L×c3 8. D×c3, S×c5 9. e3?, a5 10. b3, Db6 11. Tb1, d6 12. Le2, e5 13. 0—0, Lf5 14. Tb2, Sfe4 15. De1, Lg6 16. b4, a×b4 17. T×b4, Dd8 18. Lb2, f5 19. Dd1, Le8 20. Dc1, Lc6 21. Td1, Df6 22. Sd2, Tae8 23. S×e4, f×e4 24. Tf1, Dg5 25. Dd2, Te6 26. Lc1, Th6 27. Dd1, Tf3! 28. L×f3 (der truede 28.—, Tfh3), e×f3 29. g3, T×h2! 30. e4, Tg2† 31. Opgivet.

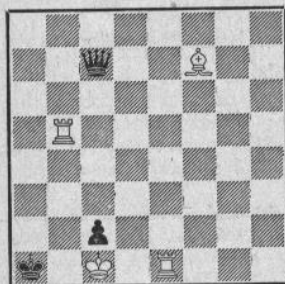
Løserturneringen

Total juli: H. Boas (alle) 229(21), A. K. Buhelt (alle) 128(12), A. Dithmer (alle ÷ 38, 39 + B36) 332(4), W. Enggreen (alle + B36, 37) 388(1), Henry Eriksen (alle) 38(18), Holger Hansen (28—30, 32—35) 39(1), J. P. Jensen (alle + B37, 38) 191(5), Johan Jørgensen (juni 18 p. 28—35) 378(3), Hans P. Larsen (alle) 498(1), M. Lorensen (29—31) 24, Jan Mortensen (alle + B36, 37) 398(2), V. Røpke (alle + B36, 37, 38) 537(26), K. Thrane (alle ÷ 37) 307(6), K. Timpe (alle) 97(5), Axel Tipsmark (alle ÷ 39) 397(8), Østerby (alle + B37) og øvrige løsere uforandrede.

OPGAVEAFDELINGEN

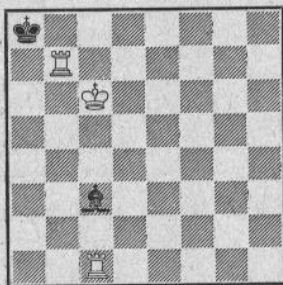
under ledelse af *P. Rasch Nielsen* og *O. G. Lauritzen*

7149. E. Brunner
Basler Nachrichten, 1927

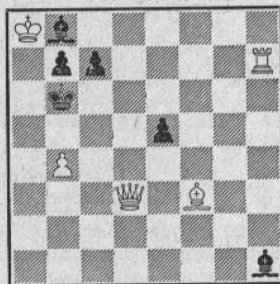
Mat i 3 træk

7150. P. Rasch Nielsen
Nationaltidende, 1931

Mat i 3 træk

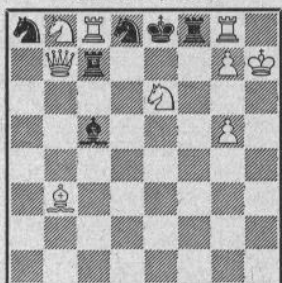
7151. H. V. Tuxen, Fredericia
(orig.)

Mat i 2 træk

7152. K. Hannemann
Skakbladet, 1923

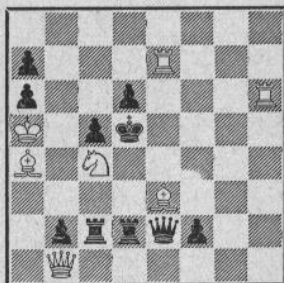
Mat i 2 træk

7153. Lars Larsen, Espe
(orig.)

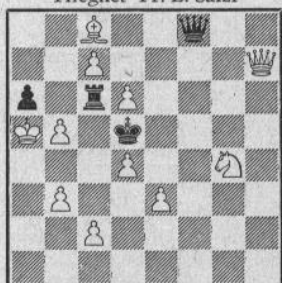
Mat i 3 træk

7154. A. Ellerman, Argentina
(orig.)

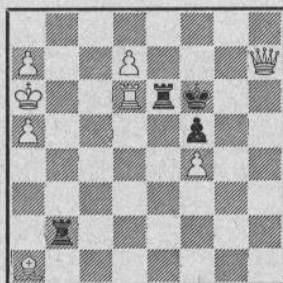
Mat i 2 træk

7155. H. V. Tuxen
»Schach«, 1957
Tilegnet Fr. L. Salzl

Mat i 2 træk

7156. W. Weber, Østtyskland
(orig.)

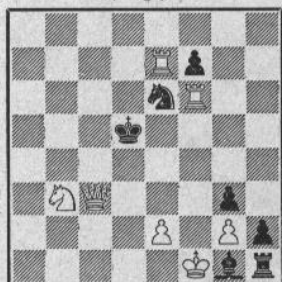
Selvmat i 5 træk

7157. E. Iwanow, Polen
(orig.)

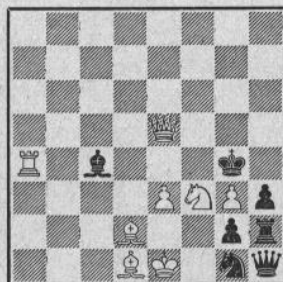
Selvmat i 2 træk

7158. P. Montecidis, Grækenl.
(orig.)

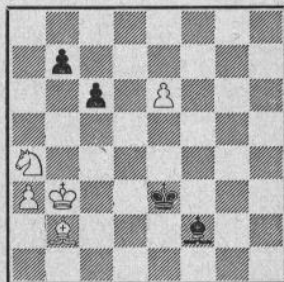
Selvmat i 2 træk

7159. G. Thomas, Kbhvn.
(orig.)

Selvmat i 2 træk

7160. Max Jacobs, USA
(orig.)

Selvmat i 5 træk
Maksimummer

Opgaverne nr. 7151 og nr. 7152 har vi stillet sammen, idet vi henstiller til løserne at bemærke lighed og forskel mellem de to opgaver. — At nr. 7160 er en »maksimummer« vil sige,

at sort bestandig skal gøre det geometrisk længste træk.

Korrektion. I nr. 7234 af G. Thomas er en sort bonde på c4 desværre faldet ud.

Løsninger til opgaverne i juli-nummeret

Nr. 7228 af Otto Dehler: Skinspil: 1. Sf2? Le4! Løsning: 1. e4, truer 2. Sg6†. 1. —, Le4, 2. Sf2.

Nr. 7229 af S. Loyd: 1. Df1, truer 2. Db1. 1. —, Le3, d4 2. Dd3. 1. —, Le5, f6 2. Df5.

1. —, g3 2. Sg6†. Løberfangst på 6 felter. (J.M.).

Nr. 7230 af Dr. W. Maszmann: 1. Lg7? 1. Le4! Løsning: 1. Th2, truer 2. Th5†. 1. —, Ke4 2. Kg4. 1. —, Lf3 2. Kf3.

Nr. 7231 af J. Warton: I. Lb6! Trækpligt. Ændret svar på T ~. (V.R.).

Nr. 7232 af L. Loschinski: 1. Dg7! Ændret svar på 1.—, Ke5! (J.M.).

Nr. 7233 af Z. Zilahi: 1. Da1. Ændring fra selvbinding i skinspil til halvbinding i løsning. (J.M.).

Nr. 7234 af G. Thomas: (med sort bonde c4): 1. Sd6†, d6 2. Dd6. 1.—, Kc5 2. Dc4†.

Nr. 7235 af G. Thomas: Skinspil 1.—, T×a1, T×a1, b1 2. D×T. 1.—, T×c2 2. L, S×c2. 1.—, T×d1 2. T×d1. Løsning: 1. Te2, T×d1 2. K×d1. 1.—, Tc2 2. L×c2. 1.—, Tb1, T×a1 2. D×T.

Nr. 7236 af Z. Hertz: 1. f×e5, Sf8 2. e6, 0—0—0 3. e7, Kb8 4. e×d8(D) mat. Skinspil 1.—, Dg5† 2. g5, 0—0 3. g6, Lh8 4. g×h7 mat, men dette skinspil er dog ulovligt, da hvid ikke kan have trukket sidst. (V.R.)

Nr. 7237 af T. Kardos: Forfatterens løsning

er som følger: 1. b1(L), e5 2. Lh7, e6 3. 0—0, e7† 4. Kh8, f8(L). Biløsning: 1. Th2, Th2 2. Kf8, Tb2 3. Kg7, Tb7† 4. Kh8, Tc7 med adskillige trækombytninger. (V.R.).

Nr. 7238 af Jan Mortensen: 1. Dc2. Et tema, der kan kaldes gensidig bortale. Ved andre placeringer af sort T og sort L i forhold til sort K, kan temaet også fremstilles i ortodox form. F. eks. J.M. (V, Jyllands-Posten 1954) Ka8, Db7, Tc4, Tc8, Lc1, Sa4 — Kb1, Ta1, Tb5, Lb6, Lh7, Ba2, a5, e6. Mat i 2 træk. 1. La3, (Tr. 2 Tc1), 1.—, Tc5 2. Dh1. 1.—, Lc5 2. D×h7. (I.M.). Opgaven er desværre biløselig ved 1. Ga6†, Td3 2. Lh3 mat. (V.R.).

Nr. 7239 af Jan Mortensen: 1. Ld1! Schwalbe 117 tema. Efter fortsat forsvar (rettet mod sekundærtruslen) genfremkommer primærtruslen. (J.M.).

Dansk Skak Unions korrespondanceturneringer

Turneringsleder: Skakforhandler Axel Nielsen, Egebæksvej 7, Odense, tlf. 5250, giro 9638, og lærer T. Krake, Melbyesvej 1, Odense, tlf. 14389. (Tilmeldelser, indskud og præmieønsker sendes til Axel Nielsen. Rapporter over afsluttede partier, tidsoverskridelser o. lign. sendes til T. Krake). Repræsentant i ICCF og leder i internationale turn.: Lektor Arne Henriksen, Tarm. Giro 105915.

Afsluttede partier:

L-56: K. Stoltze remis med S. From, Gunnar Nielsen remis med Johs. Christiansen.

M-121: 4-7. — 122: 6/4, 4/7. — 123: 2-9, 4/2. — 124: 5/2.

I klasse: 224: Partiet 2 mod 5 indkaldes til bedømmelse. — 226: Nr. 1 og nr. 5 skal omgående indsende rapporter. — 230: 6/4. — 232: 1/4. — 233: 3/1, 6/3, 4/5, 4/1. — 234: 5/3, 6/4. — 236: 1-3.

II klasse: 432: 4-6. — 435: 1-3, 5-6, 4/6. — 436: 1/7, 2-5. — 437: 6/2, 5/2. — 438: 4/6. — 439: 1-3. — 440: 4/7, 2-7, 4/3, 6-7, 3-5. — 441: 3-4, 3/5, 6/5, 4/5. — 442: 7/1. — 443: 3-4, 7/3, 1-5, 5/2, 5/3, 5/4, 5/6, 5/7, 4/2. — 444: 3-4, 1/6, 1/5, 1-4, 1/2. — 445: 4/5, 6/7, 4/7, 3/7. — 446: 1/4, 5/2, 1/2, 1/3, 5-1, 4/2, 7/2, 7/3, 7/5, 7/6, 6/2. — 447: 4/5, 7/6, 3/5, 3/6, 2/3. — 448: 4/2, 5-6, 5/1. — 449: 4/2.

III klasse: 513: Nr. 7 skal indsende afskrifter ifølge reglementet. — 514: 6/2. — 515: 1-2, 1/5. — 516: 7/5, nr. 3 og 4 skal indsende rapporter mod nr. 7. — 518: 2/5. — 519: 6/1, 5/7, 4/3, 4/7. — 520: 2/5. — 521: 6/1, nr. 2 opgiver alle partier. — 522: 1/2, 1/5. — 523: 4/7, 2/4, 2/5. — 524: 6/3, nr. 4 taber alle partier. — 525: 5/3, nr. 4 har tabt alle partier.

IV klasse: 393: 4/7, 4/6, 4/5, 4/1. — 394: Spiller nr. 2 mod nr. 5? — 396: Spiller nr. 2 mod nr. 1? — 398: 3-4, 5/1, spiller nr. 2 mod nr. 6? — 399: 2/3, 2/5, 4/1. — 400: 4-6. — 404: 6/3, 4-6, 405: 2/7, 4/7, 4/3. — 406: 4/2. — 407: 5/6, 4/1. — 408: 1/3, 4/2, 4/7, nr. 5 opgiver alle partier. — 409: 6/1, 4/2, 7/1, 3/1, 5/1, 4/1, 5-6. — 411: 3/7, 3/4, 7/1, 3/6. — 413: Nr. 5 (bor på Grønland) har betænkningstid regnet fra 10. august mod nr. 1, 3 og 6.

M-125 startede 22. august med følgende deltagere: 1. Torben Kjeldsen. 2. Viggo Nielsen, 3. Viktor Møller, 4. Henrik Hansen, 5. K. V. Christensen, 6. K. A. Larsen, 7. H. Brase, 8. Arvid Hansen, 9. Chr. Mørch.

T. Krake.

Afsluttede grupper:

M. 120:

1. Lau. Laursen, Glostrup	5	2-3. 26,25
2. J. Chr. Pedersen, Aarhus	7	1. 42,00
3. P. Stücher, Allested	4½	
4. Frode Serup, Klejtrup	3	
5. N. Højgaard, Bovnum	4½	
6. H. Eriksen, Paarup	3	
7. Chr. Holdt, Toftlund	1½	
8. J. Eriksen, Fuglebjerg	2½	
9. Aa. Andersen, Kjellerup	5	2-3. 26,25

II 430:

1. Claus Nørregaard, Odense	5	1-2. 16,00
2. Th. Vang, Bedsted	0	
3. C. J. Christensen, Fr.havn	5	1-2. 16,00
4. H. Lundgren, Malling Bj.	2	
5. H. Jugel, Aarhus	2	
6. H. Kongstad, Stubbekøbing	2½	
7. Osv. Christensen, Sparkær	4½	3. 10,00

III 504:

1. F. Boisen, Aarhus	1	
2. Max Fro, Aarhus	2	
3. M. C. Boisen, Viksø	2	
4. Jens Jeppesen, Vaarst	5	2. 14,00
5. Tage Andersen, Tøving	4	3. 10,00
6. Hamborg Nielsen, Hornbæk	6	1. 18,00
7. K. Köhler, København	0	

III 505:

1. H. Jensen, Uhr	6	1.	18,00
2. S. Jørgensen, Viksø	3		
3. L. P. Voldstrøm, Sdr. Omme	1		
4. A. Bærendtsen, København	3 1/2	3.	10,00
5. G. Jacobsen, Græsted	4 1/2	2.	14,00
6. Chr. Holm, Nykøbing F.	3		
7. B. Dahl, København	0		

IV 376:

1. Karlo Jørgensen, Femø	3		
2. Poul Petersen, Gørslev	4	2.-3.	12,00
3. N. P. Jensen, Glostrup	2		
4. H. J. Hansen, Viborg	6	1.	18,00
5. John Sørensen, København	1		
6. P. Rasmussen, Hadsund	4	2.-3.	12,00
7. P. Møller, Randers	0		

IV 386:

1. V. Andersen, Fjerritslev	1		
2. Søren Serup, Redsted	0		
3. S. A. Sørensen, S. Hygum	1		
4. P. Schou, Holbæk	6	1.	18,00
5. Chr. Jacobsen, Nr. Houllind	0		
6. K. E. Nielsen, Kristrup	4	3.	10,00
7. S. Bertelsen, Knud	5	2.	14,00

Axel Nielsen.

ICCF.

Verdensturneringer startes i alle klasser (champion-, mester-, I, II og III) med nye grupper, så snart sådanne er tilmeldt 7 spillere; hver deltager skal spille 6 spil, og blandt deltagerne i hver gruppe er næsten altid een eller to fra oversøiske lande. Jeg kan meget anbe-

fale disse interessante turneringer, hvortil man kan melde sig hos mig samtidig med ønsket om klasse (champion fortrinsvis for landsholdspillere) og med angivelse af tydeligt navn og adresse. Betalingen for en gruppe er kr. 14,00, nemlig kr. 6,50 i indskud, kr. 5,50 for de obligatoriske resultatbulletiner (pr. år) og kr. 2,00 til turneringslederen.

Europa-Cup.

I disse mere snævert europæiske turneringer kan man også tilmelde sig hos mig, og der er samme klasser og betingelser som i ICCF; prisen er kr. 8,50 pr. turnering (kr. 6,50 + kr. 2,00); gennemgående får man i disse turneringer særlig modstandere fra Tyskland og dets nabolande samt fra Norden.

Verdensmesterskabet II.

Nye resultater: Endzelins remis mod Kaliwoda og Ragosin, der har vundet over Kaliwoda og spillet remis mod Borsony. Arnlind remis mod Koch, der vandt over Jezek.

USSR mod Tyskland.

I denne forsommer startede en landskamp mellem ovennævnte lande pr. korrespondance, omfattende 100 mand på hver side. På de fire første pladser spiller for USSR: P. V. Dubinin, S. Aranin, A. Furman og M. Lissitzyn og for Tyskland spiller: H. Rittner, H. Heemsoth, B. Koch og L. Rellstab.

Arne Henriksen.

SKAKBLADET, udgivet af Dansk Skak Union, udgår hver måned. Abonnement kan tegnes på bladets ekspedition samt på postkontorerne i Danmark, Norge og Sverige à kr. 7,50 pr. år, øvrige udland kr. 9,00 pr. år. Enkelte numre fås i ekspeditionen à kr. 0,75.

Dansk Skak Union: Formand: Civilingeniør H. V. Tuxen, c/o Svovlsyrefabrikken, Fredericia. Tlf. 515 A.

Kasserer: Kasserer A. Buusmann, Siamvej 20, København S. Tlf. Amager 2852.

Sekretær og propagandaleder: Lærer Børge Borgå, »Strandgården«, Kystvej 46, Åbenrå. Tlf. 21437.

Korrespondanceafdelingen: Skakforhandler Axel Nielsen, Egebæksvej 7, Odense, tlf. 5250, og lærer T. Krake, Melbyesvej 1, Odense, tlf. 14389.

Redaktionen: Ledende redaktør: Skakforhandler Axel Nielsen, Egebæksvej 7, Odense. Tlf. 5250.

Opgaveafdelingen: P. Rasch Nielsen, Damhusboulevard 37, København Valby, og

O. G. Lauritzen, Ålekistevej 213 a¹, Vanløse.

Skakbladets ekspedition: Siamvej 20, København S. Tlf. Amager 2852.

SKAK - HÅNDBOGEN

er udkommet i ny og revideret udgave. Uundværlig for enhver skakklub. Den kan købes enten hos vore annoncører eller mod indbetaling af kr. 3,50 plus porto 20 øre på giro 20 801 til

**Skakbladets ekspedition,
Siamvej 20, København S.**

Korrespondancespillere

nu kommer tiden for korrespondancespillet. Vi har alt, hvad der skal bruges dertil:

Korrespondancepakke	6,00
Skakkort: 200 stk. kr. 4,50 — 1000 stk.	21,00
Noteringshefter til 13 korrespondancepartier, med dobb. skema	1,50
Rapportlister, de autoriserede	0,03
Skakalbum, 6 komplette spil med stålspiral i ryggen og plads til slæde brikker	16,50
Noteringstavler til skakalbum	0,10

Skakmateriel iøvrigt:

Noteringslister, 66 træk. 100 stk.	3,00
Noteringshefter, 66 træk.	1,75
Skakuret »Springer«. Sølvplader med inskription påsættes	78,00
Brætter, 45×45 cm, solidt med shirting i ryggen, kr. 5,00 — firedelt	6,00
Samme brætter, plasticlakeret	5,60 og 6,60
Diagrammer, 45×45 cm, kr. 1,00 — plasticlakeret	1,60
Skakbrikker i plastic fra kr. 12,00. — Træbrikker fra	11,00 og 15,00
Rajah rejsekkak. Sort æske med diagram og plastic brikker	16,00 22,00 og 28,00
Skaktrykkerier, diagram 7½×7½ cm, komplet med typer (hvide og sorte brikker)	19,50
Noteringsbog, indbundet, til 250 partier. Ved hvert parti er der diagram	15,75

Nyheder

- Om kort til vil foreligge: *Dr. Dyckhoff: Fernschach—Gedenkturnier 1954/56*. Blandt deltagerne kan nævnes: Julius Nielsen, København, der blev nr. 3, L. Schmid (Bamberg), O'Kelly (Belgien), O. Barda (Norge), Dr. M. Napolitano (Italien) og mange flere. I bogen er der de bedste og interessanteste partier, artikler, fotos, diagrammer m. m. Ca. 200 sider. Ca. 25,00
- Bestilling modtages gerne.
- André Cheron: Lehr- und Handbuch der Endespiel. Bind II*. 468 sider og 913 diagrammer. Denne bog indeholder den elementære matføring, bondeslutspil, springer- og løberslutspil. Kartonneret med lærredsryg 27,40
- Indbundet 32,80
- Sammen med bind I, danner værket »Alle Turneringspilleres Leksikon«. Bind I. 21,00
- Indbundet 26,40
- Kotow: Das Schacherbe Aljechins*, 480 sider. Bogen indeholder 182 af den afdøde verdensmesters bedste partier. Ingen spiller har som Aljechin givet skakspillerne så rige kilder at øse af, og her er hans bedste partier samlet, alle med fyldige noter. Et kæmpeoplæg har gjort, at prisen er meget lav. Indbundet kun 17,80
- Paul Müller & Hans Rathgeb: Schach der Nationen*. Olympiaden i Moskva 1956. 188 sider. Skema og omtale af samtlige olympiader i 30 år. Turneringstabeller 1956. 277 udvalgte partier med fyldige notater, samtlige partier fra sejrgruppen. 47 partistillinger med fine kombinationer. Tabeller over samtlige deltagers resultater m. m. 45 partier af de danske deltagere. Den helt ideelle turneringsbog fra denne gigantiske turnering. Indb. kr. 29,50
- Dr. Gelenczei Emil: Alt om fransk. Ungarnsk. Mægtigt variantstof — let forståeligt selv uden kendskab til det ungarnske sprog*. 460 dobbeltspaltede sider. 320 diagrammer. 20,00
- Kandidatturneringen om Verdensmesterskabet 1956 af Euwe & Mühring*. 89 partier med meget fyldige noter på tysk, 15 sider åbningsteori, 156 diagrammer, spilles foto og biografi. Lærredsbind. Vi har eneimport for Danmark 21,00
- Også en stor nybed*. I disse dage er udkommen på svensk: *Keres: Teoribog III, Franskt parti*, 320 sider. Indeholder alt om e2—e4, e7—e6, d2—d4, d7—d5. Heftet 22,40
- Indbundet 28,00
- Attev på lager: Pachmann: Moderne Schachteori, bind I. Åbne- og halvåbne spil*, 520 sider. Indbundet 19,60

DANSK SKAKFORLAG - Aabybro - Telf. 82

DANMARKS STØRSTE OG ÆLDSTE SPECIALFORRETNING I SKAK

Ny indehaver: M. K. Jørgensen, Aabybro boghandel.

Dansk giro 18863 — Omgående franco levering — 8 dages returret — Svensk giro 4205